

ՀՀ Վարչական վերաքննիչ դատարանին

Հայցվոր՝

“Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն”

հասարակական կազմակերպություն

(նախագահ՝ Շուշան Դոյդոյան)

ՀՎՀՀ՝ 02568394

ՊԳՎ՝ թիվ 211 171 01863

Հասցե՝ Երևան 0010, Փ. Բուզանդի 1/3, 4-րդ հարկ

Հեռ. 010 56 03 60, e-mail: foi@foi.am

Ներկայացուցիչ՝

Գեորգ Դուկասի Հայրապետյան

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 0054, Դավթաշեն 1-ին թ., 51շ., 56բն.

Հեռախոս՝ 099 11 30 99

Ծանուցման հասցե՝

ՀՀ, ք. Երևան 0010, Փ. Բուզանդի 1/3, 4-րդ հարկ

Գործի մասնակից՝

ՀՀ Կառավարությանն առընթեր Ազգային անվտանգության ծառայություն

Հասցե՝ ՀՀ, ք. Երևան 375010, Նալբանդյան փ. 104

Բողոքարկվող դատական ակտ՝

ՀՀ Վարչական դատարանի՝ թիվ ՎԴ/2534/05/13 գործով

19.09.2013թ.-ի վճիռ հայցը մերժելու մասին

Վերաքննիչ բողոքը ներկայացվել է պատվիրված նամակով

Վերաքննիչ բողոք

հայցը մերժելու մասին որոշման դեմ

ՀՀ Վարչական վերաքննիչ դատարանին ենք դիմում՝ իրացնելով ՀՀ Սահմանադրության 18, 19-րդ հոդվածներով, “Մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին” Կոնվենցիայի (այսուհետ՝ Կոնվենցիա) 6, 13-րդ հոդվածներով երաշխավորված եւ ՀՀ Վարչական դատավարության օրենսգրքով ձեւակերպված դատական պաշտպանության իրավունքը:

1. Գործի դատավարական նախապատմությունը

1.1. Իմ վստահորդը՝ Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն ՀԿ-ն (այսուհետ՝ նաև ԻԱԿ), ՀՀ Կառավարությանն առընթեր Ազգային անվտանգության ծառայությունից (այսուհետ՝ նաև ԱԱԾ) 2013թ.-ի փետրվարի 11-ի թիվ 194-4 եւ 2013թ.-ի մարտի 7-ի թիվ 194-8 տեղեկություն ստանալու գրավոր հարցումներով պահանջել էր տրամադրել տեղեկություններ “ԽՍՀՄ գոյության ժամանակաշրջանում գաղտնագրված տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի վերանայման կարգի մասին” համաձայնագրի շրջանակներում գաղտնիության աստիճանը վերանայված տեղեկությունների մասին, գաղտնագրված տեղեկությունների տրամադրման մասին տեղեկատվություն, ինչպես նաև “ԽՍՀՄ գոյության ժամանակաշրջանում գաղտնագրված տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի վերանայման կարգի մասին” համաձայնագրի (այսուհետ՝ նաև Համաձայնագիր) պատճենը: ՀՀ Կառավարությանն առընթեր Ազգային անվտանգության ծառայությունը տրամադրել է թերի պատասխան՝ պատասխան չի տվել հարցումներով առաջադրված հարցերին: Սույն հայցով խնդրվում է ՀՀ Սահմանադրությամբ եւ Կոնվենցիայով երաշխավորված տեղեկատվության ազատության եւ ողջամիտ ժամկետում պատշաճ պատասխան ստանալու իրավունքների խախտման փաստի ճանաչում եւ տեղեկություն ստանալու իրավունքների վերականգնում: 05.04.2013թ.ին դիմել ենք ՀՀ Վարչական դատարանին՝ վիճարկելու համար ԱԱԾ-ի պատասխանի իրավաչափությունը:

1.2. Դատարանից խնդրել ենք ճանաչել Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն ՀԿ-ի՝ ՀՀ Սահմանադրությամբ եւ Կոնվենցիայով երաշխավորված՝ տեղեկություն ստանալու իրավունքի խախտման փաստը:

1.3. Իրավունքի խախտման փաստը ճանաչելու դեպքում որպես հետեւանք խնդրել ենք պարտավորեցնել ԱԱԾ-ին տրամադրել Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի՝ 2013թ.-ի փետրվարի 11-ի թիվ 194-4 եւ Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի՝ 2013թ.-ի մարտի 7-ի թիվ 194-8 տեղեկություն ստանալու գրավոր հարցումներով փնտրվող սպառիչ տեղեկատվություն:

1.4. ՀՀ Վարչական դատարանը 19.09.2013թ.-ին վճռել է մերժել Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն ՀԿ-ի հայցը:

2. Բողոքի հիմքերը եւ փաստարկները, իրավունքի նորմերի խախտումները, որոնք կարող են ազդել գործի ելքի վրա

2.1. 2011 թվականի հոկտեմբերի 18-ին Սանկտ Պետերբուրգում ստորագրվել է “Խորհրդային սոցիալիստական հանրապետությունների միության գոյության ժամանակաշրջանում գաղտնագրված տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի վերանայման կարգի մասին” համաձայնագիրը, որը ստորագրել է նաև Հայաստանի Հանրապետությունը:

2.2. ԻԱԿ-ը տեղեկություն ստանալու հարցումներով ԱԱԾ-ից խնդրել էր տրամադրել “ԽՍՀՄ գոյության ժամանակաշրջանում գաղտնագրված

տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի վերանայման կարգի մասին” համաձայնագրի շրջանակներում գաղտնիության աստիճանը վերանայված տեղեկությունների մասին հետեւյալ տեղեկությունները.

2.2.1. Ո՞ր տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանն է վերանայվել:

2.2.2. Ովքե՞ր կարող են դիմել գաղտնագրված տեղեկությունները ստանալու համար:

2.2.3. Գաղտնագրված տեղեկությունները ո՞ր մարմնից կարելի է ստանալ:

2.2.4. Խնդրում եմ տրամադրել 18.04.2011թ. ստորագրված «ԽՍՀՄ գոյության ժամանակաշրջանում գաղտնագրված տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի վերանայման կարգի մասին» համաձայնագրի պատճեն:

2.3. ԱԱԾ-ից ստացված պատասխան գրություններն ունեցել են հետեւյալ բովանդակությունը.

2.3.1.1. “ԽՍՀՄ գոյության ժամանակաշրջանում գաղտնագրված տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի վերանայման կարգի մասին” համաձայնագիրը սահմանված կարգով ուժի մեջ մտնելուց հետո, համաձայնագրի պահանջների համաձայն՝ գաղտնի տեղեկությունների կրիչների գաղտնագրծումը իրավասու մարմինների փոխադարձ համաձայնությամբ կիրականացվի Կողմ հանդիսացող պետությունների կազմակերպությունների կողմից՝ ազգային օրենսդրությանը համապատասխան:

2.4. Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի համար ԱԱԾ-ի պատասխանի բնույթը միանշանակ չի եղել. արդյոք այն “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի իմաստով մերժում է, հղում, թե բովանդակային պատասխան: Գտել ենք, որ յուրաքանչյուր դեպքում ԱԱԾ-ն տրամադրել է ոչ իրավաչափ պատասխան, ուստի, ՀՀ վարչական դատարան ներկայացված հայցադիմումով ԱԱԾ-ի պատասխանը իրավաչափությունը վիճարկել ենք որպես բովանդակային պատասխան, որպես մերժում կամ որպես հղում (հայցադիմումի 4.1.-4.3. եւ 4.6. կետեր):

2.5. ՀՀ վարչական դատարանը թիվ ՎԴ/2534/05/13 գործով 19.09.2013թ.-ի վճռում (այսուհետ՝ նաեւ ՎՃԻԾ) նշել է “... Հայցվորի կողմից կատարված հարցումների ժամանակ և այդ հարցումների պատասխան տալու ժամանակ պատասխանողը Համաձայնագրով դեռևս չէր կարող կրել որևէ իրավունք կամ պարտականություն, կամ, այլ կերպ ասած, վերը նշված ժամանակահատվածում պատասխանողն օրենքով սահմանված կարգով չէր հանդիսանում Հայցվորի կողմից փնտրվող տեղեկատվությունը տնօրինող մարմին, հետևաբար, օրենքով սահմանված կարգով չէր կարող տրամադրել փնտրվող տեղեկատվությունը՝ սահմանափակված լինելով ՀՀ Սահմանադրության 5-րդ հոդվածով միայն Սահմանադրությամբ կամ օրենքներով սահմանված կարգով գործողություն կատարելու սահմանադրական կանոնով: Հետևաբար, ՀՀ վարչական դատարանն իրավաչափ է համարում պատասխանողի կողմից Հայցվորի հարցման կապակցությամբ տրված պատասխանն առ այն, որ “ԽՍՀՄ գոյության ժամանակաշրջանում գաղտնագրված տեղեկությունների գաղտնիության աստիճանի վերանայման կարգի մասին” համաձայնագիրը սահմանված կարգով ուժի մեջ մտնելուց հետո, համաձայնագրի պահանջների համաձայն՝ գաղտնի տեղեկությունների կրիչների գաղտնագրծումը իրավասու

մարմինների փոխադարձ համաձայնությամբ կիրականացվի Կողմ հանդիսացող պետությունների կազմակերպությունների կողմից՝ ազգային օրենսդրությանը համապատասխան”:

2.5.1. Այսպիսով, ՀՀ վարչական դատարանը արձանագրել է, որ հարցմամբ դիմելու պահին ՀՀ Սահմանադրության 5-րդ հոդվածի ուժով ԱԱԾ-ի լիազորություններից դուրս էր հարցմամբ խնդրված տեղեկությունների տրամադրումը: Նման դեպքերում “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 10-րդ կետը սահմանում է, որ “Եթե տեղեկատվություն տնօրինողը չունի փնտրվող տեղեկությունը, կամ դրա տրամադրումն իր լիազորությունների շրջանակից դուրս է, ապա նա տվյալ գրավոր հարցումն ստանալուց հետո՝ 5-օրյա ժամկետում, պարտավոր է այդ մասին գրավոր տեղեկացնել դիմողին...”: Սակայն, ԱԱԾ-ն պատասխան գրություններով չի հայտնել, որ խնդրվող տեղեկատվության տրամադրումն իր լիազորության շրջանակներից դուրս է, ինչը ոչ իրավաչափ է: Այդ մասին հայտնել էնք դատարանին հայցադիմումով (հայցի 3.6. եւ 4.1.1., 4.6. կետեր), ինչպես նաեւ դատաքննության ընթացքում նշել էնք, որ “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 10-րդ կետի պահպանմամբ պատասխան տրամադրելու դեպքում ԱԱԾ-ի պատասխանը իմ Վստահորդը կհամարեր պատշաճ պատասխան, սակայն ԱԱԾ-ն տրամադրել է օրենքի վերոհիշյալ հոդվածին չհամապատասխանող պատասխան՝ խախտելով ԻԱԿ-ի՝ պատշաճ պատասխան ստանալու իրավունքը: Այս ամենին ՀՀ վարչական դատարանը չի անդրադարձել, ավելին, չի գնահատել ԱԱԾ-ի պատասխան գրությունները “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 10-րդ կետի պահպանման տեսանկյունից, այնինչ այդ մասին նշվել է հայցադիմումում:

2.6. ՀՀ վարչական դատարանը Վճռում նշել է. “Ինչ վերաբերում է Համաձայնագրի պատճեն տրամադրելուն, ապա ՀՀ վարչական դատարանը հարկ է համարում նշել, որ “Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի մասին” օրենքի 21-րդ հոդվածի 7-րդ մասի, 46-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 49-րդ հոդվածի պահանջների համաձայն՝ միջազգային պայմանագրի նույնական հայերեն տեքստը հաստատվում է ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության կողմից, ՀՀ միջազգային պայմանագրի գրանցման միասնական գրանցամատյանը վարում է ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունը: Այսինքն, վերը նշված իրավանորմից երևում է, որ ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության կողմից է հրապարակվում “Հայաստանի Հանրապետության միջազգային պայմանագրերի պաշտոնական տեղեկագիրը””: Այս հիմքով ՀՀ վարչական դատարանը մերժել է նաեւ սպառիչ տեղեկատվություն տրամադրելու պահանջի մաս կազմող՝ Համաձայնագրի պատճենը տրամադրելու վերաբերյալ իմ Վստահորդի պահանջը:

2.6.1. Գտնում ենք, որ այս դեպքում եւս ԱԱԾ-ն չի պահպանել “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 10-րդ կետի պահանջները, այն է՝ պատասխան գրությամբ ԻԱԿ-ին չի հայտնել, որ չունի փնտրվող տեղեկությունները, իսկ ՀՀ վարչական դատարանը չի անդրադարձել դրան եւ չի գնահատել ԱԱԾ-ի պատասխան գրությունները “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 10-րդ կետի այս պահանջի տեսանկյունից, այնինչ այդ մասին նույնպես նշվել է հայցադիմումում:

2.6.2. Ավելին, այն, որ ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունն է ունեցել հայցվող տեղեկատվությունը, դատարանին հայտնել է Պատասխանողը՝ հայցադիմումի պատասխանով: Տեղեկատվության ազատության մասին՝ ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 10-րդ կետի համաձայն՝ փնտրվող տեղեկատվությունը չունենալու կամ դրա տրամադրումն իր լիազորությունների շրջանակից դուրս լինելու դեպքում տեղեկատվություն տնօրինող մարմինը այդ մասին պարտավոր է հայտնել դիմողին՝ «... հնարավորության դեպքում նրան տրամադրել նաև այդ տեղեկատվությունը տնօրինողի (այդ թվում՝ արխիվի) գտնվելու վայրը, որն ունի փնտրվող տեղեկությունը»: Հայցադիմումի պատասխանի բովանդակությունից ակհնայտ է, որ տվյալ դեպքում ԱԱԾ-ն իմացել է, թե որ մարմինն է տնօրինում ԻԱԿ-ի խնդրած տեղեկությունների մաս կազմող Համաձայնագրի պատճենը, ունեցել է իմ Վստահորդին այդ մասին հայտնելու հնարավորություն, սակայն հարցումների պատասխան գրություններով դա չի արել, ինչը ոչ իրավաչափ է: Ուստի այս առումով նույնպես ԱԱԾ-ն խախտել է իմ վստահորդի՝ տեղեկատվության ազատության իրավունքը: Հայցադիմումով, ինչպես նաև դատաքննության ընթացքում նշել ենք, որ հիմնավոր հղումով (խնդրվող տեղեկությունը չունենալու մասին հայտնելու եւ տեղեկությունը տնօրինողի անունը նշելու վերաբերյալ) պատասխան տրամադրելու դեպքում ԱԱԾ-ի պատասխանը իմ Վստահորդը կհամարեր պատշաճ պատասխան: Այս հանգամանքի ՀՀ վարչական դատարանը չի անդրադարձել:

2.6.3. Եւ ավելին, ԱԱԾ-ն ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունից ստացել հայցադիմումի պատասխանին կից դատարանին է ներկայացրել նաև խնդրվող տեղեկությունների մաս կազմող Համաձայնագրի պատճենը: Ակնհայտ է, որ ԱԱԾ-ն Համաձայնագրի պատճենը ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունից ստացել է օրենքի եւ իր իրավազորությունների շրջանակում: «Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով տեղեկություն ստանալու հարցումը դիմում է: Իսկ ԱԱԾ-ի պատասխան գրությունները նույն օրենքի 53-րդ հոդվածի 1-ին կետի իմաստով վարչական ակտ է, հանդիսանում է վարչարարության արդյունք: Նման իրավական դիրքորոշում հայտնել է ՀՀ վարչական դատարանը թիվ 1564/05/08 գործով 17.07.2008թ.-ի վճռում, ըստ որի. «Վարչական դատարանը գտնում է, որ Երեւանի քաղաքապետի տեղակալի 11.12.2007թ. թվի 02/18-Ա-3479 գրությունը հանդիսանում է վարչարարության արդյունք, հանրային իրավունքի բնագավառում կոնկրետ գործի կարգավորման նպատակով այն ունի ուղղակի նշանակություն եւ գրվել է հենց այդ նպատակով, ուղղված է հասցեատիրոջ՝ Վ. Այվազյանի համար իրավունքներ եւ պարտականություններ սահմանելուն, ունի արտաքին ներգործություն: Նման պայմաններում վարչական դատարանը գտնում է, որ չնայած այն հանգամանքին, որ հայցվորին տրամադրվել է ընդամենը գրություն, սակայն իր բովանդակային առումով այն համարվում է վարչական ակտ եւ դրա կայացումը բխել է վարչական մարմնի վարչարարության իրավազորություններից»: Նմանապես, ԱԱԾ-ի պատասխան գրությունները թեեւ կարող են չպարունակել վարչական ակտի համար օրենքով սահմանված հատկանիշներ, սակայն բովանդակային առումով դրանք վարչական ակտեր

են, եւ դրանց կայացումը բխել է ԱԱԾ-ի վարչարարության իրավագործություններից: “Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին” ՀՀ օրենքի 33-րդ հոդվածի 1-ին կետի համաձայն՝ “Եթե դիմումը ներկայացվել է ոչ իրավասու վարչական մարմին, ապա դիմումն ստացած վարչական մարմինը եռօրյա ժամկետում դա վերահասցեագրում է իրավասու վարչական մարմին՝ ծանուցելով դիմողին”: Հետեւաբար, ԱԱԾ-ն ուներ եւ իրավական եւ իրական բոլոր մեխանիզմները ԻԱԿ-ի հարցումներով խնդրված Համաձայնագրի պատճենը իմ Վստահորդին տրամադրելու համար, ինչը հավաստվում է նրանով, որ ԱԱԾ-ը այդ փաստաթուղթը ներկայացրել է դատարանին: Նման պայմաններում համաձայնագրի պատճենը տրամադրելը բխում է նաեւ հրապարակայնության եւ տեղեկատվության մատչելիության սկզբունքներից, սակայն ԱԱԾ-ն ոչ միայն չի տրամադրել Համաձայնագրի պատճենը, այլ նաեւ պատասխան գրություններով չի նշել այն տնօրինողի անունը, այնինչ փաստացի իմացել է տեղեկությունը տնօրինողի մասին, ստացել է նրանից տեղեկությունը եւ տրամադրել է դատարանին: Այս առումով եւս ԱԱԾ-ի գործողությունները իրավաչափ չեն, այդ մասին նշվել է դատարանում, այս հանգամանքի ՀՀ վարչական դատարանը չի անդրադարձել:

2.6.4. ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 83-րդ հոդվածի 3-րդ կետի 4-րդ մասը սահմանում է, որ հայցադիմումի պատասխանը պետք է պարունակի հայցադիմումի պատասխանը եւ “... կից փաստաթղթերը հայցվորին եւ գործին մասնակցող այլ անձանց՝ փաստաթղթերի հատուկ առաքման կարգին համապատասխան ուղարկելը հավաստող ապացույցները”: Այսինքն, իմ Վստահորդին պետք է ներկայացվերին նաեւ հայցադիմումի պատասխանին կից փաստաթղթերը: Սակայն, ի խախտումն վերոհիշյալ դրույթի՝ ԱԱԾ-ն հայցադիմումի պատասխանին կից փաստաթղթերը, այդ թվում՝ Համաձայնագրի պատճենը, ՀՀ արտաքին գործերի նախարարությունից ստանալուց հետո չի ներկայացրել իմ Վստահորդին: Անգամ դատավարական վերոնշյալ նորմի ուժով ԱԱԾ-ն պարտավոր էր տրամադրել Համաձայնագրի պատճենը, ինչը չի արել: Այդ մասին նշվել է դատարանում, սակայն դատարանը դրան չի անդրադարձել:

2.7. ՀՀ Վարչական դատարանը Վճռում նշել է. “ՀՀ Սահմանադրության 27.1-րդ հոդվածի համաձայն՝

Յուրաքանչյուր ոք ունի իր անձնական կամ հասարակական շահերի պաշտպանության նկատառումներով իրավասու պետական եւ տեղական ինքնակառավարման մարմիններին եւ պաշտոնատար անձանց դիմումներ կամ առաջարկություններ ներկայացնելու եւ ողջամիտ ժամկետում պատշաճ պատասխան ստանալու իրավունք:

“Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի համաձայն՝

Յուրաքանչյուր անձ իրավունք ունի ծանոթանալու իր փնտրած տեղեկությանը եւ (կամ) դա ստանալու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով հարցմամբ դիմելու տեղեկատվություն տնօրինողին եւ ստանալու այդ տեղեկությունը:

Նույն օրենքի 12-րդ հոդվածի համաձայն՝

Տեղեկատվության ազատության ապահովման ոլորտում տեղեկատվություն տնօրինողը պարտավոր է օրենքով սահմանված կարգով՝ 1) ապահովել տեղեկությունների մատչելիությունը եւ հրապարակայնությունը. 2) իրականացնել իր տնօրինության տակ գտնվող տեղեկությունների գրանցումը, դասակարգումը եւ պահպանումը. 3) տեղեկություններ փնտրող անձին տրամադրել հավաստի եւ իր տնօրինության տակ գտնվող ամբողջական տեղեկություն. 4) սահմանել իր կողմից բանավոր եւ (կամ) գրավոր տեղեկությունների տրամադրման կարգը. 5) նշանակել տեղեկատվության ազատության ապահովման համար պատասխանատու պաշտոնատար անձին:

Նշված իրավանքներից հետևում է, որ թեև օրենքով յուրաքանչյուր անձ իրավունք ունի ծանոթանալու իր փնտրած տեղեկությանը, այդուհանդերձ, փնտրվող տեղեկատվությունը ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել այն իրավասու մարմնին, որը տնօրինելիս կլինի փնտրվող տեղեկատվությունը, քանի որ փնտրվող տեղեկատվությունը տրամադրվում է այն տնօրինողի կողմից:

... ինչպես նշվեց, փնտրվող տեղեկատվությունը ստանալու համար անհրաժեշտ է դիմել այն իրավասու մարմնին, որը տնօրինելիս կլինի փնտրվող տեղեկատվությունը”:

2.7.1. Եթե վերոնշյալ մեկնաբանությամբ վարչական դատարանը գտել է, որ յուրաքանչյուր դեպքում առաջին անգամ տեղեկություն ստանալու հարցմամբ տեղեկություն տնօրինողին դիմելիս դիմողը պարտավոր է եւ պետք է հստակորեն իմանա, որ հենց տվյալ մարմինն է տնօրինում իր փնտրած տեղեկությունը, իսկ իմ Վստահորդը պետք է ի սկզբանե չդիմեր ԱԱԾ-ին, ապա գտնում ենք, որ դատարանը սխալ է մեկնաբանել “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի դրույթները հետևյալ պատճառաբանությամբ: Տեղեկատվության ազատության իրավունքը հիմնարա իրավունք է եւ պատկանում է բոլորին՝ անկախ մասնագիտությունից, մասնագիտացումից, կրթական մակարդակից կամ պետական համակարգի վերաբերյալ գիտելիքներից: Դրա համար օրենսդիրը “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքում հաշվի է առել դիմողի՝ սխալվելու հնարավորությունը՝ տեղեկություն տնօրինողի առջեւ դնելով իմպերատիվ պահանջ՝ խնդրվող տեղեկությունը չտնօրինելու կամ դրա տրամադրումն իր լիազորությունների շրջանակից դուրս լինելու դեպքում այդ մասին հայտնել դիմողին, ուղղորդել նրան՝ հնարավորության դեպքում հայտնելով, թե ով է տնօրինում դիմողին ահնրաժեշտ տեղեկությունները: Սա ամրագրված է “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքի 9-րդ հոդվածի 10 եւ 11-րդ կետերում: Այս սկզբունքն ամրագրված է նաեւ “Վարչարարության հիմունքների եւ վարչական վարույթի մասին” ՀՀ օրենքի 33-րդ հոդվածի 1-ին կետում, որն իմպերատիվ պահանջ է դնում վարչական մարմնի դեմ արդեն ոչ թե հղումով պատասխանել դիմողին, այլ սեփական նախաձեռնությամբ վերահասցեագրել դիմումը իրավասու վարչական մարմնին՝ ծանուցելով դիմողին: Բացի այդ, բազմաթիվ են տեղեկություններ, որոնց բնույթը եւ պատկանելիությունը միանշանակ հստակ չէ եւ չի էլ կարող լինել յուրաքանչյուրի համար, (օրինակ,

առողջությանը վնաս պատճառող սննդի մասին կամ նմանատիպ տեղեկատվության տրամադրումը վերաբերում է սննդամթերքի անվտանգության պատասխանատու մարմիններին, թե առողջապահության ոլորտի պատասխանատուներին, կամ հանրակրթական դպրոցների մասին տեղեկատվության տրամադրումը վերաբերում է Կրթության եւ գիտության նախարարությանը, թե տեղական ինքնակառավարման մարմիններին կամ մարզպետարաններին կամ Երեւանի քաղաքապետարանին) եւ այլն): Արդյունքում, տեղեկություն ստանալու սահմանադրական իրավունքի իրացումը չպետք է եւ չի էլ ստորադասվում այն հանգամանքին, թե դիմողը հստակ չի պատկերացրել, թե ում պետք է դիմել: Ուստի, գտնում ենք, որ դատարանի մնան մեկնաբանությունը չի բխում օրենքից եւ իրավունքից:

2.7.2. Եթե վերոնշյալ մեկնաբանությամբ վարչական դատարանը գտել է, որ տվյալ դեպքում իմ Վստահորդը ԱԱԾ-ին տեղեկություն ստանալու հարցումներով իրավաչափորեն դիմելուց հետո այլեւս չպետք է դատարնում պահանջեր պարտավորեցնել ԱԱԾ-ին տրամադրել տեղեկություններ, ապա գտնում ենք, որ դատարանը սխալ է մեկնաբանել Հայցվորի դիրքորոշումը եւ հացվորի պահանջները հետեյալ պատճառաբանությամբ: Հայցի 4.1.-4.6. կետերում հստակորեն նշել ենք, իսկ գործի քննության ընթացքում բանավոր ամրագրել, որ Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոնի համար իրավաչափ, սպառիչ եւ պատշաճ պատասխան կհամարվեր ինչպես բովանդակային ըստ էության պատասխանը, այնպես էլ հիմնավոր մերժումը՝ մերժման հիմքերի առկայության դեպքում, հիմնավոր հղումով պատասխանը՝ ԱԱԾ-ի կողմից տեղեկությունը չունենալու կամ դրա տրամադրումն իր լիազորություններից դուրս լինելու դեպքում: Այդ մասին հստակորեն նշված է նաեւ հայցի 4.4. կետում:

2.8. Գտնում ենք, որ վերոնշյալ յուրաքանչյուր դեպքում դատարանը չի գնահատել ԱԱԾ-ի պատասխանի համապատասխանությունը “Տեղեկատվության ազատության մասին” ՀՀ օրենքին, իր եզրահանգումները կայացնելիս հաշվի չի առել հայցադիմումում նշված եւ գործի քննության ընթացքում ներկայացված՝ Հայցվորի դիրքորոշումը, ինչի էական ազդեցություն է ունեցել գործի ելքի վրա:

3. Բողոքը վարույթ ընդունելու մասին հիմնավորումներ

3.1. ՀՀ Վարչական դատավարության մասին ՀՀ օրենսգրքի 50-րդ հոդվածի 3-րդ կետի համաձայն՝ “Դատավարական ժամկետները հաշվարկվում են տարիներով, ամիսներով, շաբաթներով եւ օրերով: ՀՀ Վարչական դատարանի՝ 19.09.2013թ.-ի վճիռը ստացել եմ նույն օրը՝ 19.09.2013թ.-ին, ուստի վճռի դեմ վերաքննիչ բողոք բերելու ժամկետը սահմանված է մինչեւ 2013թ.-ի հոկտեմբերի 19-ը:

4. Բողոքի պահանջը

Ելնելով վերագրյալից եւ առաջնորդվելով ՀՀ Սահմանադրության 18, 19-րդ հոդվածներով, “Մարդու իրավունքների եւ հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին” Կոնվենցիայի (այսուհետ՝ Կոնվենցիա) 6, 13-րդ հոդվածներով, ՀՀ վարչական դատավարության օրենսգրքի 19.1 գլխի, 125-րդ հոդվածի պահանջներով՝

Խնդրում եմ

Վերաքննիչ բողոքը բավարարել, ամբողջությամբ բեկանել եւ փոփոխել հայցը մերժելու մասին ՀՀ Վարչական դատարանի՝ թիվ ՎԴ/2534/05/13 գործով 19.09.2013թ.-ի վճիռը եւ կայացնել նոր՝ հայցը ամբողջությամբ բավարարելու մասին դատական ակտ:

5. Բողոքին կցվող փաստաթղթերը

- 5.1. Միջնորդություն՝ պետական տուրքի վճարումը հետաձգելու մասին,
- 5.2. Սույն բողոքը ՀՀ ԿԱ Ազգային անվտանգության ծառայությանն ուղարկելը հավաստող փաստաթղթ (փոստային անդորրագիր),
- 5.3. Սույն բողոքը ՀՀ Վարչական դատարանին ուղարկելը հավաստող փաստաթղթ (փոստային անդորրագիր):

“Ինֆորմացիայի ազատության
կենտրոն” ՀԿ-ի ներկայացուցիչ

Գեւորգ Հայրապետյան

18.10.2013թ., ք. Երևան